

Pediater Hilde Franckx van het Haanse Zeepreventorium wegens haar inzet voor kinderen in de adel verheven

De „mammie dokter”

van het preva

In zon en contentement pronkt dr. Hilde Franckx die op 21 juli 2001 door Koning Albert II de adellijke titel van barones werd toegekend, omwille van haar leidinggevende werking in het Zeepreventorium De Haan. „Natuurlijk ben ik erg gelukkig en trots”, zegt de edelvrouw, „al had een nieuwbouw me heel zeker nog meer geplezierd.” We vragen freule Hilde of het Zeepreventorium in de loop der jaren op vorstelijk en prinselijk bezoek kon rekenen? „Koningin Paola is hier, toen ze nog prinses was, een paar keer op bezoek geweest. We herinneren de hoogheid als een heel lieve dame. We hadden hare excellentie trouwens al op diabeetskampen in Sint-Idesbald ontmoet: ze probeert telkens goede contacten te leggen met de kinderen. De al even charmante prinses Astrid was hier eveneens al op bezoek. Als parlamentslid was zij van tijd ons Zeepreventorium indachtig. Voor mijn tijd brachten ook koningin Fabiola en koningin Elisabeth hier een bezoek.” Hoofdstedeling Hilde Franckx kreeg de tijd om van de Belgische kust te houden. Zelfs om dochter Elise (18) groot te brengen, die in de Gentse universiteit haar voorbereidend jaar richting geneesheer doormaakt. Elise verwierf aan het Oostendse conservatorium als pianiste grote onderscheiding.

Gewone mensen hebben evenveel rechten als hooggeachten...

Benevens beleefheid en respect kreeg Hilde van thuis uit mee dat alle mensen gelijk zijn. „Op de universiteit realiseerde ik mij dat velen zich aldaar zo niet gedroegen en het bij hen niet doordrong dat gewone mensen evenveel rechten hebben als hoogaangeschrevenen.”

Latijn/Grieks studiegericht lag poëzie Hilde vrij goed. Ze was daarbij uitstekend ter pen en niet versaaft om iets voor te dragen.

— **Plechtige communie gedaan ?**

— **Hilde Franckx :** „Zoals iedereen toen. Dat neemt niet weg dat ik pluralistisch ben en iedereen respecteer. Dirk Frimout zou eventueel kunnen zeggen of er kans is op een hiernamaals. Hij vertelde de kinderen in het Zeepreventorium ooit over de prachtige opnamen die tijdens de talloze omwentelingen rond de aarde gemaakt werden. Volgens Dirk kon vanuit de ruimte vastgesteld worden dat er in België veel te veel lichten branden. Volgens hem zouden we iets zuiniger met onze energie moeten omspringen.”

— **Dan ga je naar de universiteit...**

— **Hilde Franckx :** „De unief is verder naar school gaan om je beroep te leren. Niet meer en niet minder. Ik heb daar nooit hoog mee opgelopen, om de eenvoudige reden dat er in de mengelmoes van studenten van alles zit :

van de eerlijkste, tot de onbetrouwbaarste...”

— **Hoe moet en kun je het maken in alma mater ?**

— **Hilde Franckx :** „Al werkend en van tijd tot tijd leute makend. Wanneer je iets graag doet, beïnvloedt dit positief je werk. Respect voor mekaar moet zeker opgebracht worden... alsmede het scheutje water in de wijn !”

Gesproken uit een gezin met aanzien — vader Joseph leraar in een Europese school in Brussel — was Hilde Franckx nog piepjong toen het doktersberoep haar al aantrok : ze hielp graag kinderen in nood, zodat dit toen al heel vroeg haar levenspatroon uitmaakte. De Brusselse uit Sint-Pieters-Woluwe had daarbij heel pertinente standpunten. Volgens haar hebben studentes meer geduld en meer inzet dan jongens en wat het wezen en zijn van ons volk betreft, is ze Belgische tout court : thuis liggen én Vandaele én Larousse samen op tafel ! Arts geworden in 1976 ging Hilde hierna volop voor pediatr, wat haar tussen 1979 en 1980 in het Rwandese Kigali bracht. Het verre land van Hutu's en Tutsi's maakte ze bij de Bernadinenonnes van Oudenaarde mee, toen ze aldaar malariapatiëntjes als voddekes zag binnenkomen. Die kinderen werden naderhand door kininepreparaten opgeknapt. Vanaf 1981 werkte dr. Hilde Franckx 17 jaar in het Oostendse Serruysziekenhuis bij wijlen dr. Chris D'Hoore, die ze zich als een correcte en sterke persoonlijkheid herinnert. In 1982 lonkte haar de mooiste basis toe die een kinderarts zich kan voorstellen : het Zeepreventorium van De Haan, waar de kinderen haar *mammie dokter* noemen.

Bij papa Joseph Franckx (80) die piano speelde — net als Hildes dochter Elise (18) — haalden Bach en Beethoven het op „Que sera, sera...” „Vader was de slimste, de liefste en omwille van een eerlijk rechtuit zijn... moeilijkste mens ter wereld. Daarbij heel streng voor zijn kinderen”, aldus Hilde. „En omdat ik het op piano niet begrepen had, werd ik naar het Goethe-instituut gestuurd om Duits als vierde taal te leren.”

Moeder Marie-Berthe (78) had een bijzonder oor voor klachten en geblèr van de kinderen : „Zij moest superpapa opvangen, typisch product uit een mannengeneratie die zich graag liet dienen.”

Tere sukkeltjes weer op de been

De laatste vier jaar van haar studie tot arts liep Hilde Franckx regelmatig stage in het Zeepreventorium De Haan. Dr. Fernand Alexander, toenmalig directeur, was een goede kennis van vader Franckx.

— **Wat trok jou zo aan in pediatrie ?**

— **Hilde Franckx :** „Als men een kind, vanaf het moment dat het uit de buik van de moeder geworpen wordt, tot de laatste dag van zijn 16de jaar aan jou toevertrouwt, is dat geen heerlijke goddelijkheid ? Een teer sukkeltje komt ziek en ongelukkig binnen, schreiend en miezerig van de pijn... Welnu, als je dat teer ding dan pediatriesch verzorgt zodat het de volgende dag lachend voor je staat, dan ben je op dat eigenste ogenblik toch wel de gelukkigste mens van de wereld zeker !”

— **Doen die wonderen zich regelmatig voor ?**

— **Hilde Franckx :** „Geloof me, veel kleingrut dat soms doodziek binnenkomt in rolwagentje of buggy... loopt hier in het Zeepreventorium na een paar weken weer gelukkig rond.”

— **Genezen veel kinderen in een zeepreventorium ?**

— **Hilde Franckx :** „Iemand die geboren werd met een chronische ziekte, genees je zomaar niet. Je kunt de lichamelijke handicap wel draaglijk maken. Of het nu mucoviscidose of astma betreft : aan ons aan te dringen dat prikkels worden vermeden, medicamenten genomen, fruit en groenten worden gegeten... en crop te wijzen dat lichaamsbewegingen goud waard zijn !”

Waar Hilde Franckx als dokter 17 jaar haar medewerking verleende in het Oostendse Serruysziekenhuis, is zij thans al 19 jaar directrice van het Zeepreventorium De Haan.

— **Zeepreventorium enig in België ?**

— **Hilde Franckx :** „Zeker en vast. Wij vangen chronisch zieke kinderen op tussen 2½

en 18 jaar. Die kinderen genieten tijdens de dag — hier ter

plaatse — van een normaal onderwijs en dit in de twee

landstalen. Kinderen kunnen zonder probleem gewoon even

uit de klas gehaald worden voor therapie of om naar de psycholoog te gaan.”

Al 19 jaar directrice van het Zeepreventorium

— **Het medisch team...**

— **Hilde Franckx :** „Is zo breed mogelijk samengesteld teneinde de ruime waaier van ziektes aan te kunnen. Waar nodig wordt intensief samengewerkt met alle behandelende artsen, universitaire ziekenhuizen of gespecialiseerde diensten uit de streek. Geleid door een pediater heeft de ploeg een permanente staf van geneesheren bevoegd in pneumologie, allergologie, immunologie, endocrinologie en voedingsleer. Daarnaast een staf consulterende artsen w.o. dermatoloog, otorhino-larungoloog, pedopsychiater, tandarts, ophthalmoloog, neuroloog en chirurg.”

— **En het paramedisch personeel ?**

— **Hilde Franckx :** „Dat behelst kinesitherapeuten, verpleegsters, kinderverzorgsters, klinische laboranten, psychologen, opvoeders, ergotherapeuten, maatschappelijke assistenten en diëtisten.”

— **Veel aandacht voor schoolopleiding ?**

— **Hilde Franckx :** „Het basisonderwijs wordt in het Nederlands en het Frans verstrekt, waarbij ieder schoolnaam zijn eigenheid niet verloochent : 't Zeegat en La Ruche. Voor de secundaire leergangen is er het Zeelyceum. Vroeger hadden kleuters de bovenhand, terwijl vandaag de baby's het talrijkst zijn. De mama's komen hier heel vaak op bezoek en kunnen hier eventueel ook logeren. Ze nemen hun kleine gasten mee van zodra het kan. Ons Zeepreventorium wil een schakel zijn tussen de neonatologie (kleine baby's) en de respectievelijke situaties thuis.”

Van astma, over vetzucht tot slijmziekte

We raken een paar punten, zeg maar ziektes, aan bij *mammie dokter* teneinde evenveel positieve raadgevingen los te weken...

— **Benaauwende astma met zijn piepend geluid...**

— **Hilde Franckx :** „Een door ademnood getergde ziekte, waarbij aanvallen van benauwdheid zich uiten door een piepend geluid bij het in- en uitademen. Je hebt ook de ontstekend astma die maanden in je lichaam kan blijven en niet vrij is van het slijmneuveel. Op dit ogenblik is een goede techniek vandoen om de zieke van zijn slijmen te bevrijden. Astma wordt voornamelijk behandeld met luchtwegen openblazende *puffertjes*.”

— **Heeft Zeepreventorium het in zich om een astmalijder toch nog een mooi leven te bezorgen ?**

— **Hilde Franckx :** „Door medicamenten correct te leren innemen, te sporten en te bewegen in plaats van hele dagen voor de tv te zitten... en gezond te leren eten ben je heel zeker op de goede weg. Kleintjes komen hier gewoonlijk voor drie maanden, waarna de ouders goede richtlijnen meekrijgen voor een meer dan degelijke thuisbehandeling. Ja, er is zeker een middel om als astmalijder nog van het leven te genieten !”

— **Door vetzucht belaste hart- en bloedvaten...**

— **Hilde Franckx :** „Superzwere kinderen worden veelal op school uitgelachen. Die jongeren dienen in de eerste plaats opgevangen door een psycholoog, wiens opdracht het is de dikkertjes — wier gewicht hoger ligt dan 40 % van het normale gewicht — moed te geven. De kinderen moeten leren gezond eten en veel bewegen, zodat ze tegen een stoot kunnen en het zo gebenedijde afslankingswonder zich voltrekt...”

— **De erfelijke slijmerige mucoviscidose...**

— **Hilde Franckx :** „Voor deze aangeboren ziekte komen hier patiënten — soms vier tot vijf, zelfs zeven uur per dag — slijmen lozen uit de longen. Hun zweet is te zoutig, hun longen maken te veel fluïmen, alvleesklier is zo plakkend dat er geen vertering is van vetten en eiwitten in de dunne darm. In mijn studententijd stierven dergelijke kinderen vaak op hun zesde of achtste levensjaar. Onlangs heb ik iemand met die ziekte ontmoet die al 52 jaar jong is.”

— **Wat kan barones Hilde Franckx worden toegewent ?**

— **Hilde Franckx :** „Dat de nieuwbouw van het Zeepreventorium De Haan in de kortste keren wordt verwezenlijkt. Dan zal ik heel, heel content zijn. Het heil van mijn kostgangers is het adelijkste pronkstuk is dat men mij kan schenken !”

Klinische dode kan levens redden

Natuurlijk heeft het Zeepreventorium een internationale weerklank. Er komen toch mucoviscidosepatiënten van over heel de wereld naar dat *uniek stukje belle époque De Haan*, alwaar zwakke kinderen als hoogste goed gekoesterd worden ter genezing of redelijke aanvaarding van wat het lot hen voorhoudt. Op internationale conferenties is het dan niet ongewoon dat dr. Hilde Franckx het woord gegeven wordt...

Onze *mammie dokter* heeft het niet moeilijk om het Zeepreventorium van De Haan te preciseren, als overbekende strook strand en zee aan de Belgische kust: heel de wereld weet toch dat men daar in de bres staat ter indijking van de zo gevaarlijke longontstekingen.

— **Hilde Franckx**: „Ik pleit vooral en zeker in ons land ten voordele van de *orgaandonatie*. De mensen moeten leren begrijpen wat zo'n schenking

inhoudt. Stel, je hebt een familielid die op slag klinisch dood is, dat wil zeggen dat die persoon zich in een coma bevindt waaruit hij/zij nooit meer kan wakker komen: de hersenen werken niet meer en de bloedbanen functioneren niet langer.”

— **Tragedie met niettemin positieve kanten?**

— **Hilde Franckx**: „Op dit ogenblik is de patiënt bij wet *donor van organen*. Dan zeggen we tegen de familie dat we

alles gedaan hebben wat we konden en wijzen ze er tevens op dat we organen kunnen wegnemen waarmee zes tot zeven zo goed als veroordeelde mensen zullen kunnen verder leven. Wij vragen de dichtste familieleden of zij daarmee akkoord gaan.”

— **Hoe is de reactie over het algemeen?**

— **Hilde Franckx**: „Van 30 % van de bedroefde familieleden krijgen we een neen. Een stellingname die we alleen maar spijtig kunnen vinden, omdat op dit moment longen, ogen, lever, nieren, pancreas e.d.m. voor heel wat ongelukken noch min noch meer levensreddend zijn. Bij wet is iedereen donor, tenware je op de gemeente voordien laat weten hiermee niet akkoord te gaan. Een mening waar wij alleen maar respect voor kunnen hebben.”

— **Wat stuit je hier tegen de borst?**

— **Hilde Franckx**: „Het feit dat omtrent een persoon in kwestie die zich tijdens zijn leven niet tegen een donorschap verzette, de familie van de klinisch dode al te gauw haar *neen* uitspuugt.”

— **Staat er een leeftijd op de donoren?**

— **Hilde Franckx**: „Neen... Ook een oudere mens komt nog in aanmerking voor het geval hij of zij goede organen heeft. Als hij gerookt heeft, mag je zijn longen natuurlijk vergeten. Net als zijn lever, wanneer hij buitenmatig gedronken heeft.”

— **Krijgen er in de loop van het jaar meerdere kostgangers van het Zeepreventorium een orgaan?**

— **Hilde Franckx**: „Er dient soms oneindig lang gewacht op een donor. Er gaan vaak meer dan 356 dagen voorbij aan een patiëntje, dat tevergeefs op een allernoodzakelijk nieuw orgaan wacht...”

40 jaar jong zwembad gesloten...

Vlarem affronteert Gilbert Becaud

Vraag je de *mammie dokter* van het Zeepreventorium wat ze er nog zou willen doorkrijgen voor het instituut, dan antwoordt ze resoluut dat ze graag het zeewaterzwembad — vorig jaar door *Vlarem* tot sluiting verplicht — opnieuw opengesteld zou willen zien voor de patiëntjes.

Vlarem blijkt het officiële orgaan te zijn dat in ons land zwembaden controleert en de sluiting in De Haan beviel, omdat men geen chloor in het water wou doen.

— **Hilde Franckx**: „Ons zeewaterzwembad heeft zonder de minste problemen 40 jaar lang fantastische diensten bewezen. Tot in oktober van vorig jaar, op advies van Vlarem, het zwembassin diende gesloten. Als je weet dat Gilbert Becaud dit zeewaterzwembad ooit aan het Zeepreventorium van De Haan schonk, is die beslissing pas echt ongehoord.”

— **Kun je niet op volksverkozenen beroep doen?**

— **Hilde Franckx**: „In maart 2000 heeft vice-premier Johan Vande Lanotte, bijgetreden door Frank Vandenbroucke, er voor gezorgd dat in het Zeepreventorium van De Haan een medisch pediatrisch centrum werd opgericht. Hiervoor nogmaals onze dank. Vandaag zouden we beide heren, gezien de voor ons heel moeilijke zwembadtoestand, willen vragen of zij geen mogelijkheid zien om deze sluiting op te heffen.”